

هذا كتاب
كشَفُ الخَیِّةِ عَنْ
مَقْبَرَةِ الزینبِیَّةِ

گورِ حورِ مقبره

عالم عامل محقق، فاضل كامل مدقق

حجّت الاسلام آقاميرزا

محمد علي معلم حبيب آبادی رحمۃ اللہ علیہ

فهرست

پیشگفتار	۷
نام دختران امام در متن‌های تاریخی و روایی	۸
حضرت زینب <small>علیها السلام</small>	۱۶
زندگی نامه حجت الاسلام آقامیرزا محمد علی معلم حبیب آبادی <small>رحمته الله علیه</small>	۱۸
کتابنامه ۲۵	۲۵
مقدمه	۲۷
مطلب اول:	۲۹
در شماره و اسما و محل قبور هریک از اولاد ائمه ده گانه <small>علیهم السلام</small>	
حضرت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>	۳۱
قبور این بزرگواران	۳۱
حضرت امام حسن مجتبی <small>علیه السلام</small>	۳۳
حضرت امام حسین <small>علیه السلام</small>	۳۴
حضرت امام زین العابدین <small>علیه السلام</small>	۳۵
حضرت باقر <small>علیه السلام</small>	۳۶
حضرت امام جعفر صادق <small>علیه السلام</small>	۳۷
حضرت کاظم <small>علیه السلام</small>	۳۸
حضرت امام رضا <small>علیه السلام</small>	۴۰
حضرت جواد <small>علیه السلام</small>	۴۰
مطلب دوم: در ذکر قبور اولاد حضرت کاظم <small>علیه السلام</small>	۴۳

- ۶۱..... مطلب سیم: رجحان و مطلوبیت زیارت امامزادگان
- ۷۳..... مطلب چهارم: در تواریخ موالید و وفیات ائمه انام علیهم السلام و
برخی از علمای اعلام انساب
- ۱۰۵..... تقریظ حضرت آیت الله محمد حسین فشارکی
- ۱۱۱..... اشعار شعرا و ماده تاریخ

پیشگفتار

حضرت عبد صالح، ابوالحسن، امام موسی بن جعفر کاظم علیه السلام، ۷ صفر ۱۲۸ در «ابواء»^۱ از مادری به نام «حميدة المصفاة» متولد شدند. حضرت در ۲۵ رجب ۱۸۳ پس از ۳۵ سال امامت، در ۵۵ سالگی در زمان هارون الرشید، در زندان سندی بن شاهک و پس از شکنجه های متعدد به زهر جفا به شهادت رسیدند و در مقابر قریش، واقع در بغداد دفن شدند.^۲ فرزندان امام کاظم علیه السلام از حیث پرهیزکاری و فضائل انسانی از برگزیدگان زمانه خود بوده و هریک در بُعدی از ابعاد دینی و اخلاقی و علمی سرآمد روزگار خویش و تجسم بارزی از ایمان به خدا، گذشت در راه حق و تلاش برای خدمت به مردم و مبارزه با ظلم و ستم بودند. با وجود این، متأسفانه تعداد و اسامی آن ها به صورت کامل معلوم نیست و زندگانی بیشتر آنان بررسی نشده است. بزرگان تاریخ و روایت، مانند شیخ مفید^۳ (۳۳۶ تا ۴۱۳ ق) و علامه ابن صباغ مالکی^۴ و فضل بن حسن طبرسی^۵ (۴۶۸ تا ۵۸۴ ق) هریک از فرزندان امام موسی کاظم علیه السلام را که برترین آنان امام رضا علیه السلام هستند، دارای فضل و منقبتی مشهور دانسته اند. حسین بن حمدان جُنُبَلائی

۱. نام منزلی است بین مکه و مدینه.

۲. نک: شیخ طبرسی، إعلام الوری بأعلام الهدی، ج ۲، ص ۵۳۲.

۳. شیخ مفید، ارشاد، ص ۵۲۱.

۴. نک: علی بن محمد بن صباغ، الفصول المهمة فی معرفة الائمة، ج ۱، ص ۳۳.

۵. نک: شیخ طبرسی، پیشین، ج ۲، ص ۷۰۴.

خصیصی (۲۶۰ تا ۳۴۶ ق) نیز از فرزندان امام موسی بن جعفر علیه السلام با صفت صالح و پرهیزکار یاد کرده است.^۱

نام دختران امام در متن های تاریخی و روایی

در تعداد فرزندان امام، پسر و دختر، اختلافاتی است که موضوع سخن ما دلیل اختلاف نظرها نیست؛ هرچند به مناسبت در فرازهای آتی به برخی از نقل ها اشاره خواهیم کرد؛ بلکه سخن ما درباره تعداد دختران و خاصه حضور حضرت زینب میان دختران حضرت است. از میان صدها کتاب تاریخی، به کتاب های هزاره اول اسلام توجه کردیم تا مشخص شود از دیرباز، همه نسب شناسان و مورخان بر وجود دختری به نام زینب از امام هفتم علیه السلام اتحاد نظر داشته اند و به دلیل طولانی نشدن مباحث، فقط به ۲۵ منبع اشاره می کنیم:

۱. تاریخ اهل بیت علیهم السلام: نصر بن علی جهضمی، مورخ و محدث اهل سنت (۱۷۰ تا ۲۵۰) بدون ذکر آمار کلی فرزندان، برای امام موسی بن جعفر علیه السلام ۱۸ پسر و ۱۵ دختر قائل شده که نام مبارک دختران بدین شرح است: خدیجه، ام فروه، ام سلمه، علیّه، فاطمه، ام کلثوم، آمنه، زینب، ام عبدالله، ام قاسم، حلیمه، اسماء، محموده، امامه و میمونه.^۲

۲. تاریخ یعقوبی: احمد بن ابی یعقوب بن جعفر یعقوبی (متوفای حدود ۲۹۰) در کتاب تاریخ خود که از قدیمی ترین کتاب های تاریخ عمومی به زبان عربی است، برای آن امام ۱۸ پسر و ۲۳ دختر قائل شده که نام پسران را ذکر کرده؛ ولی از دختران نامی نبرده است.^۳

۳. مجموعة النفیسة فی التاریخ الائمة: در این کتاب در دو بخش به بیان

۱. نک: حسین بن حمدان خصیصی، الهدایة الکبری.

۲. نصر بن علی جهضمی، تاریخ اهل بیت علیهم السلام، ص ۱۰۶ تا ۱۰۸.

۳. ابن واضح یعقوبی، تاریخ یعقوبی، ج ۲، ص ۴۲۱.

دیدگاه‌های تاریخی علمایی همچون ابن ابی‌ثلج بغدادی، شیخ مفید، شیخ طبرسی، ابن خشاب بغدادی و ابن مطهر حلی پرداخته شده است. در بخش نخست، از قول ابن ابی‌ثلج بغدادی آمده است که امام کاظم علیه السلام ۳۷ دختر و پسر داشته‌اند و سپس نام ۱۹ فرزند پسر و ۲۰ فرزند دختر را ذکر کرده است که با آمار عددی تطابق ندارد. نام‌های دختران عبارت‌اند از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، ام‌ابیها، رقیه صغرا، کلثم، ام‌جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه، بریهه، عایشه، ام‌سلمه، میمونه و ام‌کلثوم.^۲ نویسنده در بخش دوم، نظر عالمان دیگر را بیان کرده است و برای امام ۱۸ پسر و ۱۶ دختر برشمرده؛ ولی آمار کلی آنان را نداده است. نام مبارک دختران بدین شرح است: خدیجه، ام‌فروه، ام‌سلمه، محموده، امامه، میمونه، علیّه، فاطمه، ام‌کلثوم، آمنه، زینب، ام‌عبدالله، ام‌قاسم، حلیمه، اسماء و صرخه.^۳

۴. **الهدایة الکبری:** ابو عبدالله حسین بن حمدان خصیبی یا حنینی جنبلاتی (۲۶۰ تا ۳۵۸) نام ۱۶ پسر و ۱۶ دختر را به‌عنوان فرزندان امام هفتم علیه السلام برشمرده است که دختران ایشان عبارت‌اند از: خدیجه، ام‌فروه، ام‌ابیها، محموده، امامه، میمونه، علیّه، فاطمه، ام‌کلثوم، آمنه، زینب، ام‌عبدالله، ام‌قاسم، حلیمه، اسماء و صرخه.^۴

۵. **تاریخ قم:** در این کتاب که حسن بن محمد بن حسن قمی در سال ۳۷۸ ق تألیف کرده است، عدد فرزندان امام ۲۲ دختر و ۱۲ پسر آمده که تعداد مذکور

۱. وی متوفای سال ۳۲۶ است که در بغداد می‌زیسته و معاصر نواب حضرت ولی عصر علیه السلام بوده و استاد ابوالحسن دارقطنی است.

۲. محمد بن احمد ابن ابی‌ثلج، مجموعه نفیسه فی تاریخ الائمة، ص ۹۶.

۳. همان، ص ۲۰.

۴. حسین بن حمدان خصیبی، پیشین، ص ۲۶۳ تا ۲۶۴.

با تعداد نام‌های ذکر شده تطابق ندارد؛ زیرا نام ۱۹ پسر و ۱۴ دختر آمده که در مجموع ۳۳ فرزند است و نام دختران عبارت است از: ام‌فروه، ام‌ابیها، امامه، میمونه، علیّه، فاطمه، ام‌کلثوم، آمنه، زینب، عبدالله، ام‌قاسم، حکیمه، اسماء و صرحه که مادر ایشان ام‌ولد بوده است.^۱

۶. **معالم انساب الطالبیین:** در این اثر که دکتر عبدالجواد کلیدار آل طعّمه (۱۳۰۷ تا ۱۳۷۹) در شرح کتاب سر الانساب العلویّه از ابی نصر بخاری^۲ نگاشته است، ۲۲ پسر و ۳۷ دختر به امام نسبت داده شده که نام مبارک دختران حضرت بدین شرح است: ام‌عبدالله، قسیمه، لبابه، ام‌جعفر، امامه، کلثوم، بریهه، ام‌قاسم، محموده، امینه کبرا، علیّه، زینب، رقیه، حسنه، عایشه، ام‌سلمه، اسماء، ام‌فروه، آمنه، ام‌ابیها، حلیمه، رمله، میمونه، امینه صغرا، اسماء کبرا، اسماء صغرا، زینب، زینب کبرا، فاطمه، ام‌کلثوم کبرا، فسمی بنت ام‌کلثوم، ام‌کلثوم وسطا، ام‌کلثوم صغرا، عطفه، عباسه، خدیجه کبرا و خدیجه. در این متن از سه دختر با نام زینب یاد شده است.^۳

۷. **الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد:** محمد بن محمد بن نعمان ملقب به شیخ مفید (۳۳۶ تا ۴۱۳) می‌گوید، امام ۳۷ فرزند دختر و پسر داشته‌اند و سپس نام ۸ پسر و ۱۹ دختر ایشان را ذکر می‌کند که با آمار عددی تطابق ندارد. دختران عبارت‌اند از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، ام‌ابیها، رقیه صغرا، کلثم، ام‌جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه، بریهه، عایشه، ام‌سلمه، میمونه و ام‌کلثوم.^۴

۱. حسن بن محمد قمی، تاریخ قم، ص ۱۹۹.

۲. نسابه مشهور ابی نصر سهل بن عبدالله ابن داود بن سلیمان ابن ابان بن عبدالله بخاری از اعلام قرن چهارم است که در سال ۳۴۱ ق می‌زیسته.

۳. عبدالجواد کلیدار، معالم انساب الطالبیین، ص ۱۴۲.

۴. شیخ مفید، ارشاد، ص ۵۲۰.

۸. **دلایل الامامة:** ابوجعفر محمد بن جریر بن رستم طبری املی مازندرانی (متوفای ۴۶۰)، از چهره‌های برجسته فقهای شیعه، این کتاب را در سال ۳۱۱ ق تألیف کرده و برای امام ۳۹ فرزند برشمرده که ۱۸ پسر و ۲۱ دختران هستند و نام دختران بدین شرح است: فاطمه، فاطمه صغرا، رقیه لام، حکیمه، عباسه، فمسه، ام‌فروه، اسماء، رقیه، کلثوم، ام‌جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسینّه، بویمه، ام‌سلمه، مصونه و ام‌کلثوم.^۱

۹. **المجدی فی انساب الطالبیین:** سید نجم‌الدین ابی‌الحسن علی بن محمد علوی عمری^۲ آمار ۵۹ فرزند گران قدر برای امام ذکر کرده که ۲۲ نام متعلق به پسران و ۳۷ نام متعلق به دختران است که آمار عددی دختران با تعداد نام‌های برشمرده تطابق ندارد؛ چون فقط ۳۴ نام دختر ذکر شده است. نام مبارک دختران بدین شرح است: ام‌عبدالله، قسیمه، لبابه، ام‌جعفر، امامه، کلثوم، بریهه، ام‌قاسم، محموده، امینه کبرا، علیّه، زینب، رقیه، حسنه، عایشه، ام‌سلمه، اسماء، ام‌فروه، آمنه، ام‌ابیها، حلیمه، رمله، میمونه، امینه صغرا، ام‌کلثوم کبرا، ام‌کلثوم، ام‌کلثوم وسطا، ام‌کلثوم صغرا، عطفه، عباسه، خدیجه کبرا و خدیجه.^۳

۱۰. **مجمّل التواریخ و القصص:** نویسنده^۴ کتاب، تعداد فرزندان را ۲۰ پسر و ۱۸ دختر گفته و سپس نام آن‌ها را ذکر کرده که نام مبارک دختران بدین شرح است: خدیجه، ام‌فروه، ام‌اسماء، علیّه، فاطمه، فاطمه، فاطمه، ام‌کلثوم، ام‌کلثوم، ام‌عبدالله، زینب، ام‌قاسم، حلیمه، اسماء صغرا، محموده، امامه و میمونه.^۵

۱. محمد بن جریر طبری املی، دلایل الامامة، ص ۱۴۹.

۲. نسب شناس قرن پنجم

۳. علی بن محمد العمری، المجدی فی انساب الطالبیین، ص ۳۹۸ تا ۳۹۹.

۴. نویسنده ناشناخته و کتاب در سال ۵۳۰ ق تألیف شده است.

۵. مجمّل التواریخ و القصص، ص ۴۵۷.

۱۱. إعلام الوری بأعلام الهمدی: ابوعلی فضل بن حسن طبرسی (۴۶۸ تا ۵۸۴)

تعداد فرزندان آن حضرت را ۳۷ فرزند، ۱۸ پسر و ۱۹ دختر، ذکر کرده است که نام مبارک دختران بدین شرح است: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، ام ابیها، رقیه صغرا، کلثوم، ام جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه، بریهه، عایشه، ام سلمه، میمونه و ام کلثوم.^۱

۱۲. مناقب آل ابی طالب: ابو جعفر محمد بن علی بن شهر آشوب مازندرانی

(۴۸۹ تا ۵۸۸)، معروف به ابن شهر آشوب، دو روایت در خصوص فرزندان حضرت آورده است که در روایتی تعداد فرزندان گران قدر ایشان ۳۰ و در روایتی دیگر ۳۷، ۱۸ پسر و ۱۹ دختر است که با تعداد نام‌های بیان شده تطابق ندارد. نام دختران بدین شرح است: خدیجه، ام فروه، ام ابیها، علیّه، فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، نزیهه، کلثوم، ام کلثوم، زینب، ام قاسم، حکیمه، رقیه صغرا، ام وحیه، ام سلمه، ام جعفر، لبابه، اسماء، امامه و میمونه.^۲

۱۳. مطالب السؤول فی مناقب آل الرسول: کمال الدین ابوسالم

محمد بن طلحة نصیبی شافعی (۵۸۲ تا ۶۵۲) معتقد است، امام ۳۸ فرزند دختر و پسر داشتند. وی نام ۲۰ فرزند پسر و ۱۸ فرزند دختر را ذکر کرده که نام دختران عبارت است از: خدیجه، ام فروه، اسماء، علیّه، فاطمه، فاطمه، ام کلثوم، ام کلثوم، آمنه، زینب، ام عبدالله، زینب صغرا، ام قاسم، حکیمه، اسماء صغرا، محموده، امامه و میمونه.^۳

۱۴. تذکرة الخواص: یوسف بن قزاوغلی، مشهور به ابن جوزی (متوفای ۶۵۴)

می نویسد، امام ۴۰ فرزند دختر و پسر داشت. وی نام ۲۰ فرزند پسر و ۱۹ فرزند

۱. شیخ طبرسی، إعلام الوری بأعلام الهمدی، ج ۲، ص ۳۶.

۲. ابو جعفر محمد بن علی بن شهر آشوب مازندرانی، مناقب آل ابی طالب، ج ۱۲، ص ۱۱۷.

۳. محمد بن طلحة شافعی، مطالب السؤول فی مناقب آل الرسول، ص ۲۹۳.

دختر را ذکر کرده است؛ اما تعداد نام‌ها با آمار عددی آن‌ها تطابق ندارد. نام دختران عبارت است از: خدیجه، ام‌فروه، اسماء، علیّه، فاطمه کبرا، صغرا، وسطا، فاطمه آخرا، ام‌کلثوم، آمنه، زینب، ام‌عبدالله، زینب صغرا، ام‌قاسم، حکیمه، اسماء صغرا، محموده، امامه و میمونه.^۱

۱۵. **الدر النظیم فی مناقب الائمة اللہامیم**: جمال‌الدین یوسف بن حاتم شامی (متوفای ۶۶۴) برای حضرت ۳۷ فرزند، ۱۸ پسر و ۱۹ دختر قائل است که متأسفانه تعداد نام‌های ذکر شده با آمار عددی تطابق ندارد. نام دختران عبارت است از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، ام‌فروه، رقیه صغرا، کلثوم، ام‌جعفر، لبانه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسینہ، تویمہ، عایشہ، ام‌سلمہ، میمونه و ام‌کلثوم.^۲

۱۶. **کشف الغمة فی معرفة الائمة**: بهاء‌الدین علی بن عیسی اربلی (متوفای ۶۹۲) نام ۲۰ فرزند پسر و ۱۸ فرزند دختر را ذکر کرده است. نام دخترها عبارت است از: خدیجه، ام‌فروه، اسماء، علیّه، فاطمه، فاطمه، ام‌کلثوم، ام‌کلثوم، آمنه، زینب، ام‌عبدالله، زینب صغرا، ام‌قاسم، حکیمه، اسماء صغرا، محموده، امامه و میمونه.^۳

۱۷. **مناقب الطاهرین**: عماد‌الدین حسن بن علی ابن محمد بن علی بن حسن طبری (متوفای بعد از ۶۹۸) تعداد فرزندان حضرت را ۳۷ فرزند، ۱۸ پسر و ۱۹ دختر، گفته است؛ ولی تعداد نام‌های بیان شده با آمار عددی تطابق ندارد. نام دختران عبارت است از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، رقیه صغرا، کلثم، ام‌جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه، بریهه،

۱. سبط‌ابن جوزی، تذکرۃ الخواص، ص ۳۱۴ تا ۳۱۵.

۲. جمال‌الدین یوسف بن حاتم شامی، الدر النظیم فی مناقب الائمة اللہامیم، ص ۶۷۳ تا ۶۷۴.

۳. بهاء‌الدین علی بن عیسی اربلی، کشف الغمة فی معرفة الائمة، ج ۲، ص ۷۴۶.

عایشه، ام سلمه، میمونه و ام کلثوم.^۱

۱۸. **تاریخ محمدی:** حسن بن محمود کاشی آملی (زنده در ۷۳۸) در سروده‌های خود، امام را دارای ۳۷ فرزند دختر و پسر می‌داند و فقط نام ۱۶ پسر و ۱۵ دختر را ذکر کرده است که با آمار عددی آن‌ها تطابق ندارد. دختران عبارت‌اند از: رقیه کبرا، رقیه صغرا، فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، کلثوم کبرا، کلثوم صغرا، عایشه، لبابه، زینب، میمونه، خدیجه، ام سلمه، بریهه، علیّه و حسنه.^۲

۱۹. **تاریخ بناکتی:** ابوسلیمان داود بن ابی‌الفضل بناکتی (متوفای ۷۳۱)، ملقب به فخرالدین، فرزندان امام را ۳۷، ۱۸ پسر و ۱۹ دختر، دانسته و نام آن‌ها را ذکر کرده است. نام دخترها عبارت است از: فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، رقیه صغرا، ام ابیها، کلثوم، ام جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه، بریهه، عایشه، ام سلمه، میمونه و ام کلثوم.^۳

۲۰. **تاریخ گزیده:** حمدالله بن تاج‌الدین مستوفی قزوینی (متوفای ۷۵۰) این اثر را در سال ۷۳۰ ق نگاشته است. وی حضرت را دارای ۳۱ پسر و ۲۸ دختر دانسته؛ اما فقط نام ۲۵ پسر و ۱۶ دختر را آورده است که دختران عبارت‌اند از: ستی فاطمه، خدیجه، فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، زینب، حلیمه، اسماء، محموده، امامه، میمونه، ام‌اسماعیل، ام کلثوم کبرا، ام کلثوم صغرا، ام عبدالرحمن، ام عبدالله، ام فروه و ام قاسم.^۴

۲۱. **راحة الارواح:** ابوسعید (ابوعلی) حسن بن حسین واعظ بیهقی (متولد ۷۵۳ ق) که در آثارش خود را با عنوان حسن شیعی سبزواری طرح می‌کند، برای امام ۳۷ فرزند دختر و پسر قائل است و نام ۱۸ پسر و ۱۵ دختر را ذکر کرده

۱. عمادالدین حسن بن علی ابن محمد بن علی بن حسن طبری، مناقب الطاهرين، ج ۲، ص ۷۳۳.

۲. حسن بن محمود کاشی آملی، تاریخ محمدی، ص ۱۳۸.

۳. ابوسلیمان داود بن ابی‌الفضل بناکتی، تاریخ بناکتی، ص ۱۲۴.

۴. حمدالله بن تاج‌الدین مستوفی قزوینی، تاریخ گزیده، ص ۲۰۴ تا ۲۰۵.

که نام فرزندان با آمار عددی تطابق ندارد. نام دخترها عبارت‌اند از: فاطمه کبرا و فاطمه صغرا، کلثوم و ام‌جعفر، لبابه، عایشه، ام‌سلمه، میمونه، ام‌کلثوم، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، حسنه و بریهمه.^۱

۲۲. الفصول المهمة: نورالدین علی بن محمد، معروف به ابن صباغ مالکی (متوفای ۸۵۵) امام را دارای ۳۷ دختر و پسر می‌داند که نام ۱۸ پسر و ۱۹ دختر را آورده است. نام دختران عبارت است از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه، حکیمه، ام‌ابیها، رقیه صغرا، کلثم، ام‌جعفر، ام‌لبانه، زینب، خدیجه، عایشه، آمنه، حسنه، بریهه، علیّه، ام‌سلمه، میمونه و ام‌کلثوم.^۲

۲۳. انیس المؤمنین: محمد بن اسحاق حموی این کتاب را در سال ۹۳۸ ق نگاهشت و مدعی شد، امام هفتم ۳۷ فرزند دختر و پسر داشته‌اند؛ ولی فقط نام ۱۷ پسر و ۱۶ دختر را ذکر کرده که با آمار عددی آن‌ها تطابق ندارد. دختران عبارت‌اند از: فاطمه کبرا، فاطمه صغرا، رقیه صغرا، ام‌کلثوم، ام‌جعفر، لبابه، زینب، خدیجه، علیّه، آمنه، بریهه، عایشه، ام‌سلمه، میمونه و ام‌کلثوم.^۳

۲۴. حبيب السیر: غیاث‌الدین خواندمیر (۸۸۰ تا ۹۴۲ ق)، تاریخ‌نگار ایرانی، می‌نویسد، به قول بیشتر علمای کرام و فضیلت‌عظام، امام کاظم علیه السلام ۲۰ پسر و ۱۸ دختر داشته‌اند... و اسامی اولاد دختر ایشان به این شرح است: خدیجه، ام‌فروه، اسماء، علیّه، فاطمه، ساریه، آمنه، ام‌کلثوم، زینب، ام‌عبدالله، زینب صغرا، ام‌قاسم، حکیمه، اسماء صغرا، محموده، امامه، میمونه، ام‌سلمه. وی در ادامه به نقل قول حمدالله مستوفی استناد می‌کند.^۴

۱. حسن شیعی سبزواری (حسن بن حسین واعظ بیهقی)، راحة الأزواج، ص ۲۰۹.

۲. نورالدین علی بن محمد (ابن صباغ مالکی)، الفصول المهمة، ج ۲، ص ۹۶۱.

۳. محمد بن اسحاق حموی، انیس المؤمنین، ص ۱۹۳.

۴. غیاث‌الدین خواندمیر، حبيب السیر، ج ۲، ص ۸۱.